

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

กิตติกาญจน์ เกียรติศิริ¹ และ มานิต สาธิตสมิตพงษ์²

Kittikarn Kaitsiri and Manit Satitsamitpong

บทคัดย่อ

บทนำ: การพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์โดยเฉพาะ Generative AI กำลังเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ในวงการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยซึ่งเน้นความแม่นยำและจริยธรรมสูง แม้จะมีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่การประยุกต์ใช้ในการศึกษาแพทย์ยังมีคำถามและข้อกังวลมากมาย **วัตถุประสงค์ของการวิจัย:** เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองทฤษฎี UTAUT ร่วมกับแนวคิดเรื่องความไว้วางใจและความกังวล **ระเบียบวิธีวิจัย:** การวิจัยเชิงปริมาณนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาแพทย์ศิริราชที่มีประสบการณ์ใช้ Generative AI จำนวน 412 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถดถอยเชิงพหุคูณแบบ Stepwise Regression **ผลการวิจัย:** ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์ที่มีอิทธิพลเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาคือความไว้วางใจ เจาะใจทางสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลเชิงลบ ความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความกังวล และอิทธิพลทางสังคมที่มีอิทธิพลเชิงบวก โดยปัจจัยทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจใช้ได้ร้อยละ 65.7 ทั้งนี้เพศชายมีแนวโน้มตัดสินใจใช้มากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อายุและชั้นปีไม่มีผลต่อการตัดสินใจ **สรุป:** นักศึกษาแพทย์ให้ความสำคัญกับประโยชน์และความน่าเชื่อถือของเทคโนโลยีเป็นหลัก สถาบันการศึกษาควรเน้นการสื่อสารประโยชน์ที่ชัดเจน สร้างความไว้วางใจ และพัฒนาระบบสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้การนำ AI มาใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาการศึกษาทางการแพทย์

Article History

Received: 15-05-2025; Revised: 09-12-2025; Accepted: 13-12-2025
<https://doi.org/10.14456/jst.2026.2>

คำสำคัญ: Generative AI; การยอมรับเทคโนโลยี(UTAUT); การตัดสินใจใช้เทคโนโลยี; การศึกษาทางการแพทย์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการแปรรูปธุรกิจทางดิจิทัล วิชาเอกนโยบายและการบริหารจัดการ
วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Master of science, Digital policy and management, College of innovation, Thammasat university
E-mail: Kittikarn.kai@mahidol.ac.th *Corresponding author

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, ดร., สาขาวิชาการแปรรูปธุรกิจทางดิจิทัล วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Thesis Advisor, Ph.D, Digital Business Transformation, College of innovation, Thammasat university

FACTORS INFLUENCING THE DECISION TO USE GENERATIVE AI FOR STUDENT LEARNING: A CASE STUDY OF THE FACULTY OF MEDICINE SIRIRAJ HOSPITAL

ABSTRACT

Introduction: The development of artificial intelligence technology, particularly Generative AI, is transforming learning approaches in medical education, which emphasizes high precision and ethics. Despite its potential to enhance learning efficiency, the application of this approach in medical education still raises numerous questions and concerns. **Objective:** This study examined factors influencing medical students' adoption of Generative AI for learning at the Faculty of Medicine Siriraj Hospital. The research applied the Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) framework, extended with trust and anxiety constructs. **Method:** This quantitative research used a survey method via online questionnaires. The sample consisted of 412 Siriraj medical students with experience using Generative AI. Data was analyzed using Stepwise Multiple Regression. **Results:** Factors influencing the decision to use Generative AI, in order of importance, are perceived usefulness (strongest positive influence), followed by trust, environmental conditions (negative influence), performance expectancy, anxiety, and social influence (positive influences). All factors explained 65.7% of the variance in usage decisions. Gender significantly influenced adoption intention ($p < 0.05$), with male students demonstrating higher acceptance rates. Age and academic year showed no significant effects. **Conclusion:** Medical students prioritize the benefits and reliability of technology. Educational institutions should focus on communicating clear benefits, building trust, and develop appropriate support mechanisms to maximize effective AI integration in medical education.

Keywords: Generative AI; Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT); Behavioral Intention to Use Technology; Medical Education

1. บทนำ

การพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการทำงานของมนุษย์ในทุกมิติ สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะ Generative AI หรือปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งกำลังปฏิวัติรูปแบบการเรียนรู้และการศึกษาด้วยความสามารถในการสร้างเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูล และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เทคโนโลยีนี้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในแวดวงการศึกษาและวิชาชีพต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาทางการแพทย์ ในยุคที่เทคโนโลยี AI กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ องค์กรและสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างมีกลยุทธ์ แม้ว่า Generative AI จะมีศักยภาพสูงในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่ในบริบทของการศึกษาทางการแพทย์ซึ่งเน้นความแม่นยำและจริยธรรมสูง ยังมีคำถามและข้อกังวลมากมาย จากการสำรวจของ Tyton Partners (2023)^[13] พบว่า ภายในเวลาเพียง 100 วันหลังเปิดตัว ChatGPT มีนักศึกษาเกือบหนึ่งในสามกลายเป็นผู้ใช้ประจำ แสดงให้เห็นถึงอัตราการเติบโตและการแพร่กระจายของเทคโนโลยีนี้ที่ไม้อาจต้านทานได้ การเตรียมพร้อมรับมือกับคลื่นเทคโนโลยีนี้จึงไม่ใช่ทางเลือก แต่เป็นความจำเป็นสำหรับสถาบันการศึกษาทั่วโลก

ในบริบทของการศึกษาทางการแพทย์ มีงานวิจัยระดับสากลที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและ ข้อท้าทายของ Generative AI การศึกษาของ Kung et al. (2023)^[10] ที่เผยแพร่ใน วารสาร PLOS Digital Health พบว่า ChatGPT สามารถผ่านการสอบใบประกอบวิชาชีพแพทย์ของสหรัฐอเมริกา (USMLE) ได้ในระดับใกล้เคียงเกณฑ์ผ่านแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการประมวลผลความรู้ทางการแพทย์ขั้นพื้นฐาน อีกมุมมองจากการศึกษาของ Sharma et al. (2023)^[12] ได้ทำการสำรวจนักศึกษาแพทย์ทั่วอินเดียนักศึกษามีข้อกังวลสำคัญเกี่ยวกับการพึ่งพา AI มากเกินไป และการขาดความเห็นอกเห็นใจในการดูแลผู้ป่วย

งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ โดยประยุกต์แบบจำลองทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT) ร่วมกับการศึกษาปัจจัยด้านความกังวลและความไว้วางใจเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจถึงมุมมองเฉพาะของนักศึกษาแพทย์ต่อการใช้เทคโนโลยีนี้ ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาในสาขาอื่น ๆ การวิจัยนี้จะทำให้เข้าใจกลไกการตัดสินใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้นี้อย่างลึกซึ้งนำไปสู่การรับมือและประยุกต์ใช้อย่างชาญฉลาดในบริบทการศึกษาทางการแพทย์

ผลจากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการบูรณาการ Generative AI เข้ากับการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ลดผลกระทบด้านลบ และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม การเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI จะเป็นกุญแจสำคัญในการผลิตบัณฑิตแพทย์ที่ไม่เพียงแต่มีความรู้ทางการแพทย์ที่แข็งแกร่ง แต่ยังสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีวิจารณญาณและเท่าทัน ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของบุคลากรทางการแพทย์ในยุคดิจิทัลที่ AI ได้กลายเป็นเครื่องมือที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลในการเป็นโรงเรียนแพทย์ชั้นนำที่ผลิตบัณฑิตแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญ และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพที่มีคุณภาพสูง และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา กรณีศึกษาคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

3. การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับ Generative AI ผู้วิจัยเริ่มด้วยการทบทวนความหมายและความเป็นมาของ Generative AI โดยอธิบายว่า Generative AI คือ AI ประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างเนื้อหาใหม่จากข้อมูลที่มีอยู่ ให้ผลลัพธ์เป็นข้อความ รูปภาพ เสียง หรือวิดีโอ ตามข้อมูลที่ป้อนเข้าไป (Prompt) ซึ่งแตกต่างจาก AI ทั่วไปที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นหลัก ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่าง Traditional AI และ Generative AI โดย Traditional AI มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเสมือนสมองซีกซ้าย ในขณะที่ Generative AI เปรียบเสมือนสมองซีกขวาที่ถนัดด้านความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับการนำ Generative AI มาประยุกต์ใช้ในวงการการศึกษาที่พบว่าเมื่อใช้ ChatGPT นักศึกษาทำคะแนนได้ดีขึ้นและใช้เวลาเฉลย แต่ก็มีบางกลุ่มที่ได้คะแนนเท่าเดิมหรือน้อยลงเมื่อใช้ ChatGPT

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี การทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีเริ่มจากการให้ความหมายของการยอมรับเทคโนโลยีว่าเป็นการยอมรับวิทยาการที่มีประโยชน์และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีกระบวนการยอมรับ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นรับรู้ ขั้นสนใจ ขั้นประเมินค่า ขั้นทดลอง และขั้นยอมรับ ผู้วิจัยได้ทบทวนทฤษฎีพื้นฐานสำคัญ 3 ทฤษฎี ได้แก่:

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action: TRA) ของ (Fishbein & Ajzen, 1975)^[6] ที่อธิบายว่าพฤติกรรมเป็นผลมาจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากทัศนคติและบรรทัดฐานของบุคคล

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ (Ajzen, 1991)^[1] ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎี TRA โดยเพิ่มปัจจัยการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง

ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ของ Davis (1989)^[5] ซึ่งระบุว่า การยอมรับเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ การรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน (Perceived Usefulness) และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังทบทวนแบบจำลองทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT) ของ Venkatesh et al. (2003)^[14] ซึ่งพัฒนาต่อยอดจากทฤษฎี TAM โดยบูรณาการองค์ประกอบจากทฤษฎีต่างๆ เข้าด้วยกัน และระบุปัจจัยสำคัญ 4 ประการที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี ได้แก่ ความคาดหวังในประสิทธิภาพของงาน ความคาดหวังต่อความพยายามในการใช้เทคโนโลยี อิทธิพลทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี เมื่อเปรียบเทียบทฤษฎีทั้ง 3 แบบจำลองพบว่า TAM เหมาะสำหรับการศึกษาเทคโนโลยีทั่วไป โดยเน้นที่ประโยชน์และความง่ายในการใช้งาน แต่มีข้อจำกัดในการอธิบายปัจจัยภายนอกที่หลากหลาย TPB ครอบคลุมปัจจัยด้านควบคุมพฤติกรรมมากขึ้น แต่ยังไม่เฉพาะเจาะจงกับบริบทเทคโนโลยี UTAUT ได้รับการพัฒนาจากการสังเคราะห์ทฤษฎี 8 ทฤษฎี สามารถอธิบายความแปรปรวนของการยอมรับเทคโนโลยีได้สูง จึงเหมาะสมกับการศึกษานี้

แนวคิดเกี่ยวกับความกังวลและความไว้วางใจ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความกังวล (Anxiety) โดยอธิบายว่าเป็นความรู้สึกอึดอัด กังวลใจ หรือหวาดกลัวที่เกิดจากการที่เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามากระทบการใช้ชีวิต โดยอ้างอิงแนวคิดความกังวลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Anxiety) ของ Igarria & Parasuraman (1989)^[7]; Cambre and Cook (1985)^[4] สำหรับความไว้วางใจ (Trust) สามารถอธิบายได้ว่าความไว้วางใจเป็นความเต็มใจที่จะเสี่ยงและแนวคิดของ Indan et al. (2016)^[8] ที่ระบุว่าความไว้วางใจคือความเต็มใจของบุคคลที่จะพึ่งพิงผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนเนื่องจากมีความมั่นใจในความน่าเชื่อถือและความซื่อสัตย์ ในบริบทของ งานวิจัยของ Sallam et al. (2024)^[11] พบว่านักศึกษาแพทย์มีความกังวลว่า AI ขาดความเห็นอกเห็นใจที่จำเป็นในการปฏิบัติทางการแพทย์อาจนำไปสู่ภาวะทางจริยธรรมและเสี่ยงต่อการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Alkhaaldi et al. (2023)^[2] ที่พบความกังวลเรื่องความไว้วางใจในแพทย์และผลกระทบทางจริยธรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจในส่วน of แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ ผู้วิจัยได้ทบทวนนิยามของ Schiffman and Kanuk (2009) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจคือเป็นขั้นตอนในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการจากสองทางเลือก

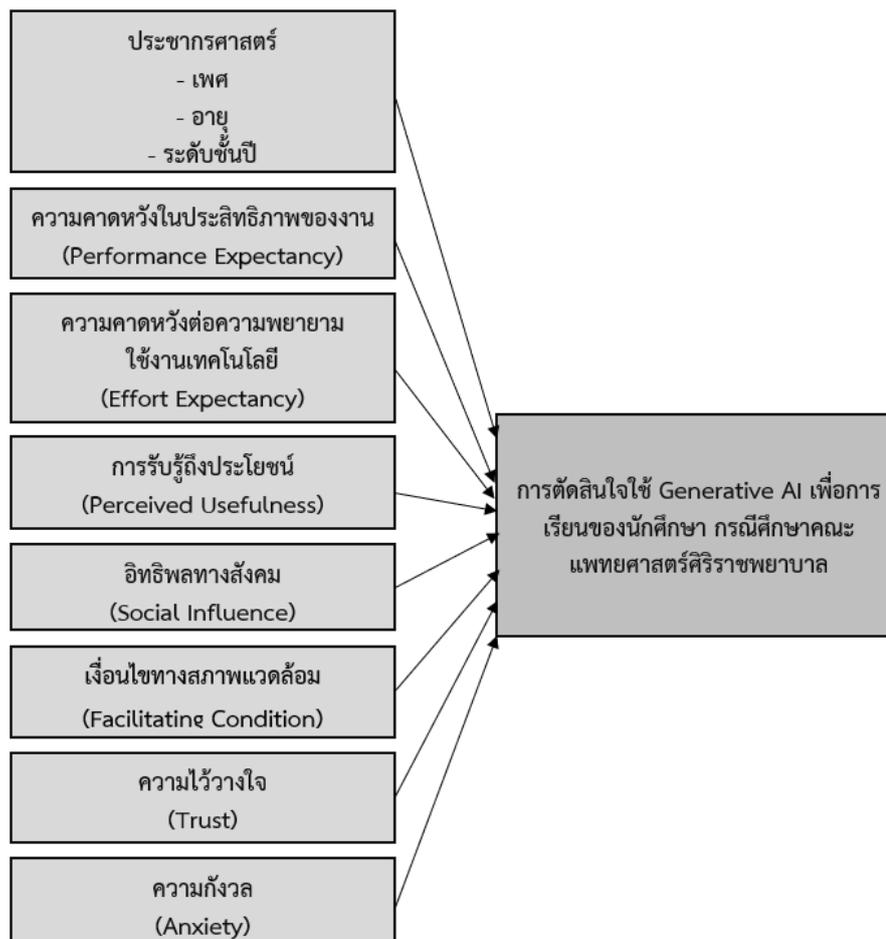
ขึ้นไป ผู้วิจัยได้ทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจของ Kotler & Keller (2016)^[9] ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การรับรู้ความต้องการ (2) การค้นหาข้อมูล (3) การประเมินทางเลือก (4) การตัดสินใจซื้อ และ (5) พฤติกรรมภายหลังการซื้อ ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้เทคโนโลยี (Technology Adoption Decision) โดยเฉพาะในบริบท AI พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention) ในการใช้เทคโนโลยีนั้นๆ ไม่ได้มีเพียงขั้นตอนแบบดั้งเดิม แต่ยังรวมถึง ความคาดหวังในประสิทธิภาพ (Performance Expectancy) และ ความไว้วางใจ (Trust) ในเทคโนโลยี ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญไปสู่ทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี UTAUT

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย 7 ตัวแปรอิสระ โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT) ของ (Venkatesh et al., 2003)^[14] เป็นพื้นฐาน และเพิ่มเติมปัจจัยด้านความไว้วางใจและความกังวล เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาการใช้ Generative AI ในการเรียนของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจใช้ Generative AI เพื่อการเรียนของนักศึกษา

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

6. ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาแพทย์ศิริราชที่มีสัดส่วนเพศหญิง (52.2%) มากกว่าเพศชาย (47.8%) เล็กน้อย ส่วนใหญ่ (99%) มีอายุระหว่าง 18-25 ปี โดยมีการกระจายตัวในทุกชั้นปี แต่พบมากที่สุดในปีที่ 4 (33.3%) นักศึกษากว่าครึ่ง (53.4%) เคยใช้ Generative AI แต่ไม่บ่อย รองลงมาคือใช้ค่อนข้างบ่อย (25.5%) และใช้เป็นประจำ (21.1%) โดย Text Generation เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมสูงสุด (61.4%) สะท้อนว่านักศึกษาส่วนใหญ่เริ่มคุ้นเคยกับการใช้ AI ในการสร้างเนื้อหาที่เป็นข้อความ แม้การใช้งานด้านอื่นๆ จะยังไม่แพร่หลาย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับ Generative AI ในนักศึกษาแพทย์เรียงตามความสำคัญได้ดังนี้: การรับรู้ถึงประโยชน์ (4.3) มีผลมากที่สุด ตามด้วยความคาดหวังในประสิทธิภาพงาน (4.22) อิทธิพลทางสังคม (4.09) การตัดสินใจใช้ (4.07) ความคาดหวังต่อความพยายามในการใช้ (3.83) เงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม (3.72) ความวิตกกังวล (3.67) และความไว้วางใจ (3.51) ซึ่งมีค่าน้อยที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมาก

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ตารางที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานในส่วนข้อมูลทั่วไป

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ยต่อการตัดสินใจใช้	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
ชาย	197	4.18	0.73	1.765	0.014
หญิง	215	3.98	0.88		
อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ยต่อการตัดสินใจใช้	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
18-25 ปี	408	4.08	0.81	2.841	0.737
26-30 ปี	4	3.94	1.34		
ระดับชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ยต่อการตัดสินใจใช้	S.D.	F	Sig.
ปี 1	41	4.23	0.68	0.999	0.418
ปี 2	44	3.98	0.14		
ปี 3	48	4.18	0.10		
ปี 4	137	3.98	0.07		
ปี 5	86	4.10	0.08		
ปี 6	56	4.13	0.11		

จากผลการวิเคราะห์ เพศเป็นปัจจัยเดียวที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI อย่างมีนัยสำคัญ โดยเพศชายมีแนวโน้มใช้มากกว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจใช้ระหว่างกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน และระหว่างนักศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlations) ของตัวแปร

		PE	EE	PU	SI	FC	Trust	ANX	BI
Performance Expectancy	Pearson Correlation	1	.484**	.762**	.530**	.340**	.492**	.022	.655**
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.650	.000
Effort Expectancy	Pearson Correlation	.484**	1	.549**	.462**	.496**	.547**	.192**	.488**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
Perceived Usefulness	Pearson Correlation	.762**	.549**	1	.660**	.462**	.571**	.060	.740**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.222	.000
Social Influence	Pearson Correlation	.530**	.462**	.660**	1	.519**	.486**	.192**	.568**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000
Facilitating Condition	Pearson Correlation	.340**	.496**	.462**	.519**	1	.558**	.316**	.358**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
Trust	Pearson Correlation	.492**	.547**	.571**	.486**	.558**	1	.093	.629**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.060	.000
Anxiety	Pearson Correlation	.022	.192**	.060	.192**	.316**	.093	1	.168**
	Sig. (2-tailed)	.650	.000	.222	.000	.000	.060		.001
Behavioral Intention	Pearson Correlation	.655**	.488**	.740**	.568**	.358**	.629**	.168**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.001	

ผลวิเคราะห์พบความสัมพันธ์สูงระหว่างความคาดหวังในประสิทธิภาพ (PE) และการรับรู้ประโยชน์ (PU) โดยมีค่าสหสัมพันธ์ 0.762 ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ในการวิเคราะห์การถดถอย ผู้วิจัยจึงได้ทำการตรวจสอบค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance พบว่า ค่า VIF ของทุกตัวแปรมีค่าไม่เกิน 2.316 (เกณฑ์ < 5) และค่า Tolerance มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.432 (เกณฑ์ > 0.2) จึงใช้วิธี Stepwise Regression เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเข้าสู่สมการที่ละตัวแปร ผลปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Regression

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	.740a	.547	.546	.54956	.547	495.253	1	410	.000
2	.782b	.611	.609	.51008	.064	66.932	1	409	.000
3	.790c	.624	.621	.50199	.013	14.290	1	408	.000
4	.798d	.636	.633	.49435	.012	13.712	1	407	.000
5	.808e	.652	.648	.48405	.016	18.496	1	406	.000
6	.810f	.657	.652	.48140	.005	5.482	1	405	.020

a. Predictors: PU

d. Predictors: PU, Trust, PE, ANX

b. Predictors: PU, Trust

e. Predictors: PU, Trust, PE, ANX, FC

c. Predictors: PU, Trust, PE

f. Predictors: PU, Trust, PE, ANX, FC, SI

ผลการวิเคราะห์ Stepwise Regression พบว่า การรับรู้ประโยชน์ (PU) มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจใช้ (BI) โดยอธิบายความแปรปรวนได้ 54.7% เมื่อเพิ่มตัวแปรอื่นเข้าไปทีละตัว ได้แก่ ความไว้วางใจ (Trust), ความคาดหวังในประสิทธิภาพ (PE), ความวิตกกังวล (ANX), เงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม (FC) และอิทธิพลทางสังคม (SI) ทำให้ค่า R² เพิ่มขึ้นเป็น 0.657 หรือรวมกันอธิบายความแปรปรวนได้ 65.7% ส่วนความคาดหวังต่อความพยายามในการใช้ (EE) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่ถูกนำเข้ามาสู่สมการ แม้ว่า PE จะมีความสัมพันธ์สูงกับ PU แต่ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า PE ยังคงมีอิทธิพลเฉพาะตัวที่ช่วยเพิ่มอำนาจการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญ สังเกตได้จากค่า Beta ของ PU ที่ลดลงเมื่อนำ PE เข้าสู่อิทธิพล แสดงให้เห็นว่าทั้งสองตัวแปรมีส่วนที่ซ้อนทับกันในการอธิบาย BI แต่ก็มีส่วนที่อธิบายแยกจากกันด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจคงตัวแปรทั้งหมดไว้ในโมเดลสุดท้าย เนื่องจากแต่ละตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติและช่วยเพิ่มอำนาจการทำนายโดยรวม

ปีการศึกษา มีเพียงแค่เพศเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติในบริบทนี้โดยเพศชายมีแนวโน้มการใช้ Generative AI ที่สูงขึ้น อาจด้วยอุปนิสัยที่กล้าตัดสินใจกล้ารับความเสี่ยงหากอิงจากงานวิจัยด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์หลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วเพศชายมีแนวโน้มที่จะยอมรับความเสี่ยงได้มากกว่าเพศหญิง (Byrnes et al., 1999)^[3] การค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์บางส่วนที่ชี้ว่าเพศชายมีแนวโน้มในการยอมรับความเสี่ยง (Risk-Taking Behavior) หรือความก้าวหน้าที่เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้มากกว่าโดยเฉลี่ย

ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI ในการเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI ในการเรียนของนักศึกษา โดยสามารถเรียงลำดับปัจจัยตามค่า Standardized Beta ได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ (PU): อาจกล่าวได้ว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับการใช้ Generative AI เป็นอันดับแรก โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและการทำงาน และนักศึกษาอาจมองว่า Generative AI สามารถช่วยในการสืบค้นข้อมูล สรุปเนื้อหา และช่วยอธิบายประเด็นที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น

ปัจจัยด้านความไว้วางใจ (Trust): ความไว้วางใจในเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญอันดับสองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ นักศึกษาที่เชื่อว่า Generative AI มีความน่าเชื่อถือ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และมีความปลอดภัยในการใช้งาน จะมีแนวโน้มที่จะใช้เทคโนโลยีนี้ในการเรียนมากขึ้น งานวิจัยสะท้อนลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่างในสาขาที่ต้องใช้ความแม่นยำสูง (การแพทย์) และสอดคล้องกับงานวิจัยด้าน e-commerce และ e-government ที่ชี้ว่า Trust มีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงที่รับรู้ (Perceived Risk) ในการใช้เทคโนโลยีที่มีผลกระทบสูงต่อข้อมูล

ปัจจัยด้านเงื่อนไขสุขภาพแวดล้อม (FC): ค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบแสดงให้เห็นว่าอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อม เช่น ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต หรือนโยบายของสถาบันการศึกษา อาจส่งผลในทางตรงกันข้ามต่อการตัดสินใจใช้ นักศึกษาอาจรู้สึกท้อหรืออาจเป็นเพราะนักศึกษารู้สึกว่าสามารถเรียนรู้และใช้งานเทคโนโลยีนี้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมมากนัก

ปัจจัยด้านความคาดหวังในประสิทธิภาพของงาน (PE): นักศึกษาคาดหวังว่าการใช้ Generative AI จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและการทำงานให้ดีขึ้น มีความคาดหวังว่าเทคโนโลยีจะช่วยให้ทำงานได้เร็วขึ้น มีคุณภาพมากขึ้น หรือลดความซับซ้อนของงานได้ ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้

ปัจจัยด้านความกังวล (ANX): สะท้อนว่านักศึกษาที่มีความกังวลเกี่ยวกับการเรียนหรือภาระงานที่มากอาจหันมาใช้ Generative AI เพื่อช่วยจัดการความกังวลเหล่านั้น อีกความเป็นไปได้คือนักศึกษาอาจกังวลว่าหากไม่เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีใหม่นี้ จะเสียเปรียบในการแข่งขันในอนาคต ผลลัพธ์นี้ สนับสนุนแนวคิดของ Cambre and Cook (1985)^[4] โดยชี้ว่าความกังวลในการตามไม่ทันเทคโนโลยีหรือความกังวลเกี่ยวกับภาระงานอาจกลายเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะใช้ Generative AI เพื่อช่วยบรรเทาความวิตกกังวลเหล่านั้น

ปัจจัยด้านอิทธิพลทางสังคม (SI): แม้จะมีค่าน้อยที่สุดในบรรดาปัจจัยที่มีนัยสำคัญ แต่ก็ยังแสดงว่าความคิดเห็นและพฤติกรรมของเพื่อน อาจารย์ หรือผู้มีอิทธิพลมีผลต่อการตัดสินใจ

นักศึกษาอาจตัดสินใจใช้ Generative AI เพราะเห็นว่าคนรอบข้างใช้และได้รับประโยชน์ หรือเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่ม

ปัจจัยด้านความคาดหวังต่อความพยายามใช้งานเทคโนโลยี (EE): ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการทำนายการตัดสินใจใช้ ซึ่งอาจบ่งชี้ว่านักศึกษาไม่ได้มองว่าความยากง่ายในการใช้งานเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจใช้ Generative AI อาจเป็นเพราะนักศึกษารุ่นใหม่มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีอยู่แล้ว หรืออาจเป็นเพราะประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีความสำคัญมากกว่าความยากง่ายในการใช้งาน สอดคล้องกับทฤษฎี TAM ในยุคหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม Digital Natives ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสูงอยู่แล้ว ทำให้ความง่ายในการใช้งาน (EE) เป็นสิ่งที่ถูกตอบสนองไปแล้ว

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การศึกษานี้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้และวิเคราะห์ผลการสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในบริบทคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการศึกษาทางการแพทย์ จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) และความไว้วางใจ (Trust) มีอิทธิพลสูงสุดต่อการตัดสินใจใช้ Generative AI ของนักศึกษาแพทย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับคุณค่าและความน่าเชื่อถือของเทคโนโลยีมากกว่าปัจจัยอื่นๆ นอกจากนี้ การศึกษายังค้นพบความสัมพันธ์ที่น่าสนใจระหว่างปัจจัยด้านเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม (Facilitating Condition) กับการตัดสินใจใช้ โดยพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบ ซึ่งอาจตีความได้ว่า นักศึกษาสามารถเรียนรู้และใช้งานเทคโนโลยีด้วยตนเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมมากนัก องค์ความรู้นี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของกลุ่มนักศึกษาแพทย์ซึ่งมีแรงจูงใจภายในสูงและมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในงานวิจัยยังพบความแตกต่างระหว่างเพศในการยอมรับเทคโนโลยี Generative AI โดยเพศชายมีแนวโน้มยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีนี้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับความแตกต่างในการยอมรับความเสี่ยงและทัศนคติต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ระหว่างเพศ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไม่เพียงแต่มีคุณค่าในเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีในบริบทการศึกษาทางการแพทย์ แต่ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในการประยุกต์ใช้เชิงปฏิบัติ โดยสามารถนำไปใช้วางแผนกลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ Generative AI ในสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้ถึงประโยชน์และความไว้วางใจในเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรที่บูรณาการ Generative AI เข้ากับการเรียนการสอนทางการแพทย์ การพัฒนาแนวทางจริยธรรมในการใช้ AI และการสร้างความตระหนักถึงข้อจำกัดของเทคโนโลยี ล้วนเป็นประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา นอกจากนี้ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ จะช่วยให้การออกแบบโปรแกรมการส่งเสริมการใช้ Generative AI สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักศึกษาได้อย่างครอบคลุม ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาทางการแพทย์และการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาแพทย์สำหรับการทำงานในยุคที่เทคโนโลยี AI มีบทบาทสำคัญในวงการแพทย์และสาธารณสุข

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมการรับรู้ถึงประโยชน์ของ Generative AI ในการเรียนการสอนทางการแพทย์ โดยอาจจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ Generative AI ในการเรียนและการวิจัยทางการแพทย์
2. ควรพัฒนานโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ Generative AI ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างความไว้วางใจและความมั่นใจให้กับทั้งนักศึกษาและอาจารย์ โดยคำนึงถึงประเด็นด้านจริยธรรม ความปลอดภัยของข้อมูล และการรักษาความเป็นส่วนตัว
3. ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ Generative AI ในการเรียนการสอน เช่น การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น การฝึกอบรมบุคลากร และการสร้างระบบสนับสนุนทางเทคนิค
4. ติดตามการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ Generative AI ของนักศึกษาในระยะยาว เพื่อดูแนวโน้มและปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษาแพทย์ที่ใช้ Generative AI ในการเรียน เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการตัดสินใจ ความหมาย และประสบการณ์การใช้งานในชีวิตประจำวัน รวมถึงผลกระทบด้านอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่สามารถวัดได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณ

2. ควรใช้การวิจัยแบบปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับคณาจารย์และนักศึกษาแพทย์ เพื่อพัฒนาแนวทางการบูรณาการ Generative AI ในหลักสูตรแพทยศาสตร์ โดยเน้นการสะท้อนความคิด การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

REFERENCE

- [1] Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- [2] Alkhaaldi, S. M. I., Kassab, C. H., Dimassi, Z., Oyoun Alsoud, L., Al Fahim, M., Al Hageh, C., & Ibrahim, H. (2023). Medical student experiences and perceptions of ChatGPT and artificial intelligence: Cross-sectional study. *JMIR Medical Education*, 9, e51302. <https://doi.org/10.2196/51302>
- [3] Byrnes, J. P., Miller, D. C., & Schafer, W. D. (1999). Gender differences in risk taking: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 125(3), 367–383. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.125.3.367>
- [4] Cambre, M. A., & Cook, D. L. (1985). Computer anxiety: Definition, measurement and correlates. *Journal of Educational Computing Research*, 1(1), 37–54.
- [5] Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- [6] Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Addison-Wesley.
- [7] Igbaria, M., & Parasuraman, S. (1989). A path analytic study of individual characteristics, computer anxiety and attitudes toward microcomputers. *Journal of Management*, 15(3), 373–388. <https://doi.org/10.1177/014920638901500302>
- [8] Indan, R., Andika, R., Ridwan, M., & Dharma, R. (2016). The effect of usefulness, ease of use, risk, and trust on behavioral intention in the use of internet banking. *UPI YPTK Journal of Business and Economic*, 1(1), 1–15.
- [9] Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management* (15th ed.). Pearson Education.
- [10] Kung, T. H., Cheatham, M., Medenilla, A., Sillos, C., De Leon, L., Elepaño, C., Madriaga, M., Aggabao, R., Diaz-Candido, G., Maningo, J., & Tseng, V. (2023). Performance of ChatGPT on USMLE: Potential for AI-assisted medical education using large language models. *PLOS Digital Health*, 2(2), e0000198. <https://doi.org/10.1371/journal.pdig.0000198>
- [11] Sallam, M., Barakat, M., Sallam, M., Alkhazaleh, R., Al-Mahzoum, K., Al-Tammemi, A. B., Salim, N. A., AlHadidi, F., Mahafzah, A., Jardaneh, L., Al-Zubi, M., Alsanafi, M., & Malaeb, D. (2024). Anxiety among medical students regarding generative artificial intelligence models: A pilot descriptive study. *Computers*, 13(4), 31. <https://doi.org/10.3390/computers13040031>
- [12] Sharma, V., Saini, U., Pareek, V., L, S., & Kumar, S. (2023). Artificial intelligence (AI) integration in medical education: A pan-India cross-sectional observation of acceptance and understanding among students. *Scripta Medica*, 54(4), 343–352. <https://doi.org/10.5937/scriptamed54-46267>
- [13] Tyton Partners. (2023). *Time for class 2023: Understanding and responding to generative AI in learning*. <https://tytonpartners.com/library/time-for-class-2023/>

- [14] Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478.
<https://doi.org/10.2307/30036540>